

DE NOORD-BRANDENDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIS.
In 't Jaar 1844, 14 f. 10 s.
Franco per post. » 14 f. 10 s.
Verschijnsels

Grondwets-herziening.

II.

Wij hebben in ons vorig nummer twee punten vastgesteld: 1. Dat het noodzakelijk is onmiddellijk tot eene herziening der grondwet over te gaan; 2. Dat het onmogelijk is thans dezelve goed te doen slagen. Dit laatste voornamelijk wel om deze reden, dat dezelve behoort op te gaan van de regering, die dezelve heeft uitvaardigd. Er doet zich de vraag voor, wat nu te doen staat.

Maar laten wij eerst zien, wat men tot dus verre gedaan heeft. Dit zal ons van zelf leiden tot het beantwoorden der vraag, welke wij gesteld hebben. De pers bezit geen invloed op het ministerie. Dit is eene daadzaak. De heer VAN HALL komt er rond voor uit, dat hij geene andere publieke opinie kent dan die, welke door de meerderheid der leden van de Tweede Kamer wordt geuit. Wij zijn hem dankbaar, dat hij zijne wijze van zien zoo onbewaardheid heeft doen kennen. Het is altijd goed te weten, waaraan men zich te houden heeft.

Laat derhalve de geheele onafhankelijke drukpers, de goed gemotiveerde opinie, dat eene grondwets-herziening noodzakelijk is, eenpariglijk uiten, dit zal op het ministerie niet den minsten invloed uitoefenen. Het is gebleken. Want sinds lang is er niet een blad meer, dat die opinie niet aan de hand verdedigt. Dit betoef den minister van financiën niet, zich aan zijn systeem van behoud al vaster en vaster vast te klampen. En dit gaande van zijn gezigtspunt is dit zeer natuurlijk. Het werk van der oligarchie moet wel opvaren tegen den stroom der volksopinie. Hij zou zonder dat geen minister zijn. Deze was de zending, die hem werd opgelegd. Die zending die den heer VAN HALL op den ministerie heeft bevestigd. Wij gelooven, wij zijn zelfs zeker, dat hij daarvan geene bewijstheid had, en op dit oogenblik nog niet heeft. Want de minister heeft in zijne rimpelige opinie de beste meeningen en de juiste gevoelens van het volk niet aan de hand. Zij hebben de publieke opinie voor eene herziening gestemd. Verder kan zij, met de beginselen onzer regering, geen nut stichten.

Wij gelooven, dat het middel vruchteloos zou zijn. Voor eerst is het vraagpunt eener herziening niet onmiddellijk genoeg met het algemeen belang verband en om het algemeen belang te verdedigen, van verstandige meeningen te maken, die door de drukpers wel zeer gemakkelijk zoude zijn, talrijke smeekschriften, met duizende handteekeningen voorzien, naar 's Hage op te zenden. Maar wat zou dat baten? De natie heeft ter gelegenheid der wet van 6 maart gezien wat het uithaalt, als in gebruik maakt van een reet dat onze groof wat ons verborst. Enkele leden der Tweede Kamer hebben daarp toe geslagen. Welke de meerderheid der Tweede Kamerwoordigen heeft die onroepmerkt getuigen, en sommige nummer hadden zelfs de onbegrijpelijke laafdinkende die openlijk te vermaden en te beschrijven. Wat het ministerie betreft, om te doen zien uit welk oog hetzelven zulke smeekschriften beschouwt, zij het genoeg te zeggen dat de toenmalige minister van justitie na de politie bevel had gegeven, om het die de onderteekening der petitiën bevorderlijk waren, te surveilleren terwijl hij deze in de vertegenwoordigende vergadering met eene verachting bejegende, gelijk aan die des Janke's Geyras van Enschede, die zich daardoor berucht heeft gemaakt.

Welk een invloed zou derhalve nu het indienen van petitiën aan de Kamer uitoefenen? Wij gelooven weinig of geen. Er zijn er die spreken, om die aan den koning te richten. En indien de koning omgeven gelijk hij is door oligarchen verhoord, wordt toetredende tot den wensch der natie? Wat zou daarvan het eerste gevolg zijn? Dat de vorst impopulair zou worden. Wij hebben te veel behoefte aan den konstitutionele troon, dan dat wij dien tot daaraan zouden durven wagen. Wij zouden daardoor de oligarchen in de hand werken. Het zoude hun kunnen gelukken, staande die impopulariteit, bij eene algedwongen herziening, de koninklijke magt te verzwakken, dat is, de hunne te versterken. En daarvoor behoede ons de diemel. Het is niet raadzaam, dat de herziening der staatswet van den troon moreel afgaht. Maar nooit zullen wij mede werken, om dit te provoceren door een algemeen petionne.

Wij gelooven, dat het middel vruchteloos zou zijn. Voor eerst is het vraagpunt eener herziening niet onmiddellijk genoeg met het algemeen belang verband en om het algemeen belang te verdedigen, van verstandige meeningen te maken, die door de drukpers wel zeer gemakkelijk zoude zijn, talrijke smeekschriften, met duizende handteekeningen voorzien, naar 's Hage op te zenden. Maar wat zou dat baten? De natie heeft ter gelegenheid der wet van 6 maart gezien wat het uithaalt, als in gebruik maakt van een reet dat onze groof wat ons verborst. Enkele leden der Tweede Kamer hebben daarp toe geslagen. Welke de meerderheid der Tweede Kamerwoordigen heeft die onroepmerkt getuigen, en sommige nummer hadden zelfs de onbegrijpelijke laafdinkende die openlijk te vermaden en te beschrijven. Wat het ministerie betreft, om te doen zien uit welk oog hetzelven zulke smeekschriften beschouwt, zij het genoeg te zeggen dat de toenmalige minister van justitie na de politie bevel had gegeven, om het die de onderteekening der petitiën bevorderlijk waren, te surveilleren terwijl hij deze in de vertegenwoordigende vergadering met eene verachting bejegende, gelijk aan die des Janke's Geyras van Enschede, die zich daardoor berucht heeft gemaakt.

PROVINCIE NOORD-BRAND.

TOLVERPACHTING.

Op Donderdag den 24 October 1844 des voornmiddags ten vijf ure zal onder nadere goedkeuring van de Tweede Kamer der Provinciale Staten, in bijzijn van den Hoofdstaatsgenieur van den Waterstaat in Noord-Brabant, aan het lokaal van de Tol van de Vermeulen, worden overgegaan tot de Verpachting van den ontvangst der Tolgelden op den provinciale klinkerweg van 's Hertogenbosch naar Heusden, en zulks ingaande met den 1. November 1844, te middernacht, en eindigende den 31 October 1845 te middernacht, en wel:

1o. De Tol no. 5, te plaatsen aan het zuidelijke einde van het gehucht *Wolshoek*, gemeente *Heusden*, met eene konkurrentie van vier honderd ellen noord- en zuidwaarts.

2o. De Tol no. 6, te plaatsen te *Oud-Heusden*, met eene konkurrentie noordwaarts tot *Heusden*, en zuidwaarts tot het begin van het *Elshoek Dijkje*.

De voorwaarden waarop de verpachting zal plaats hebben, en de voorwaarden aan het lokaal van de Tol van de Vermeulen, ter lezing van de Ordonnen bij den burgemeester van Heusden, en bij Francis Klein; te *Blitswijk*, bij den burgemeester van *Bubus*, en bij van *Bat* en van *Haus* aggruut *Hadhuis* en bij *Heusden* van *Heusden* met *Nederlandsch*, *Oud-Heusden*, *Antwerpen*, *Stads*, en *Voer* en *Koopmans* *Konink*; *Tol Klein*, *Deuren*, *Leeuw*; te *Oud-Heusden*, *Bree*, en *Mol* sen en te *Vlijmen* bij *N. Honcoop*.

Zullende in middels nadere inlichtingen worden gegeven, zijn toe bij den Hoofdstaatsgenieur van den Waterstaat in Noord-Brabant, jonkheer E. C. B. van *Re*, te 's Hertogenbosch.

Uit laatstgenoemd land heeft men een' nieuwen penstilstand aan Mexico voorgesteld, dat mischien hiermede wel eenige menen zal; doch dat zich daerom niet toornig blijft wapenen.

— De nijverheid maakt de Verenigde Staten buitengewoon rijk. De vervaardiging van katoenenstoffen onder anderen, verkrijgt aldaar eene zoodanige ontwikkeling, dat men eerlang voor de Europeesche manufacturen, het verlies van dit débouché geheel en al moet tegengaan. In 1826 begrootte men de hoeveelheid der door de Amerikaanse fabrieken geleverde katoenen gorderen op 100 duizend balen; in 1836, ging dat 220 duizend balen te boven, en is in het afgelopen jaar tot 346 duizend balen opgeklimmen.

— Te Matamoras heeft den 4 aug. jl., een hevige orkaan gewoed, die den volgenden dag nog had voortgeduurd. Bij menschen geheugen, had men zulk een' storm niet bijgewoond. Met uitzondering van een paar huizen en de nieuwe kerk, zijn al de gebouwen genotgraam tegen den grond geslagen. Effende van allerlei aard was hiervan het gevolg geweest. Een paar tienduizend menschen zijn ongekomen, velen gekwetst. De bevolking was geneedzaake bijkans onder den blooten hemel door te brengen.

— Trinidad is den 30 aug. door eene aardbeving bezocht, welke echter geene schade van aardbeving heeft veroorzaakt.

— Een brief uit Guadeloupe geeft aanleiding tot de vrees, dat de jongste brander, gelijk men zults reeds vroeger had vermoed, het gevolg van een komplot zijn geweest. De gouverneur heeft, zegt men, naamloze brieven ontvangen, waarin men verhaalt, dat, bij de afreizen van de slaven niet volkomen veilig wordt geveerd, op onderscheidene punten te gelijk nieuwe branden zullen ontstaan.

DUITSCHLAND

Volgens het den 14 oktober te Berlijn uitgegeven bulletin, bleef de toestand van den prins van Pruisen voldoende.

— Het door verscheidene bladen verspreid gerucht, dat de Aziatische braakloop andermaal te Berlijn zou heerschen, wordt uit die hoofdstad officieel tegengesproken.

— Het onlangs door een Duitsch blad verspreid gerucht van een huwelijk van de prinses Olga met de hertog van Cambridge, wordt door brieven uit St. Petersburg tegengesproken.

— De Duitse rijkswagenen, ten getale van vier en twintig, hebben sedert den maand augustus vervoerd, 1,183,553 reizigers, en vervoerd 825,631 th.

ENGLAND

Uit Londen wordt den 13 dezer geschreven: Het bezoek des konings der Franschen aan Engeland is afgelopen, en H. M. is weder huiswaarts gegaan. De voornaamste bijzonderheden, zoo om trent de reis, verblijf als konink, sedert de laatste afgeleide berichten, komen op het volgende neder:

— Na zich een' tijd in het stationgebouw te Farnborough te hebben opgehouden, zetteden de koninklijke reizigers, die ten togt gedeeltelijk langs den spoorweg voort, de kerkten eergisteren's namiddags ten vier ure te Portsmouth. Overal langs den weg had zich, in de afwachting van de aankomende konink, een' groot aantal bewonderaars verzameld, die hen met illu. gejuich begroeten.

— Te Portsmouth had gedurende den ganschen dag een hevige storm gewoed, die de Engelen een zwaar moeite hadden St. Helena te bereiken, en aldair in lichte geschaard te worden. Bij de aankomst der koninklijke rijtuigen verzamelden zich tienduizende donderslagen en flimmerende blik-

senscheichten met het rebulder van het geschut, hetwelk een grootsch en indrukmakend schouwspel opleverde. De reizen stopte in stroomen neder en in de roepen, die in voorwiel van vloed en ebematen, en eenen greselg onder de wapenen hadden uitgesproken, werd verlost geve eene schuilplaats te betrekken. Nu begaven zich de baron Mackau en de graaf Rumigny aan boord van het Fransche eskader, om aldaar bevestig te geven dat de koning uithoefde van de hooge zee, den hevigen tegenwind, en de daardoor ontstane moeilijkheid om aan boord van de *Gomer* te komen, te rade geworden was zijn reisplan te veranderen, over Londen naar Douvres te gaan, en van daar naar Frankrijk terug te keeren.

Het vorstelijk gezelschap vond verblijf in de woning van den magistraat van de werf, de heer Grant, terwijl de hertog van Wellington, en twee officieren naar Londen reden, om de noodige schikkingen te maken. Het was acht ure des avonds toen de koning een hartelijk afscheid van koningin Victoria en prins Albert nam, waarna hij te Gosport aangekomen, met eenen speciaal trein zijnen togt vervolgde. Op dien togt trof hem het gevolg van eenen hevigen brand, die ten negen ure in eene der hangplaatsen van het station van den spoorweg te New Cross ontstaan was, en dat gebouw nagenoeg geheel vernielde. Met veel belangstelling onderzocht Z. M. of het tegen brandschade was verzekerd, gelijk het geval bleek te zijn.

Ten half drie ure in den nacht werden de koning en de hertog van Montpensier, aan het station te Douvres door een van Hr. Ms. kamerheeren en den graaf de Ghabannes ontvangen, begaven zich in het hôt. aldaar ter ruste, en scheidten zich diensdag morgen, tusschen tien en elf ure, aan boord der Fransche poststoomboot *le Nord*, in. De zee stond zeer onstuimig, en de wind woei hevig, zoodat twee andere stoombooten, die de haven gelijktijdig verlieten, verongelukt waren terug te keeren; maar *le Nord* zette de togt onverschrokken voort en werd twee uren later, door middel van verrekijkers nabij de Fransche kust gezien.

Zoodra hunne doorlichtige gasten vestrokken waren, hadden zich de koningin en haar gemaad aan boord van het koninklijk jagt *Victoria and Albert* laten roejen, waar zij den nacht doorbragten. Ten acht ure ving dat jagt den togt naar het eiland Wight aan, maar hield zich bij het Fransche koningsjagt *Gomer* op, hetwelk door H. M. en den prins met een bezoek vereerd en in alle bijzonderheden bezigtigd werd, waer dat hun afwezen al de officieren van het Fransch eskader door den admiraal Laussat voorgesteld waren.

— Aan een schitterend dejeuner, op laat van den Franschen admiraal aangerigt, was de koningin tusschen dezen en prins Albert gezeten. Toen het afgelopen was werden zij weder naar hun eigen jagt geroeid, welks trap H. M. ofschoon het op nieuw hevige stormde, met de grootste onverschrokkenheid en vlugheid beklim. Spoedig was het eiland Wight bereikt, van waar zij en de prins koninklijk den 19 dezer naar Portsmouth terug zullen keeren.

— De voormalige gouveneur-generaal van Indië, lord Ellenborough, is tot den rang van hertog verheven; onder den naam en titel van burggraaf Southam en hertog van Ellenborough.

— Twee ongelukken hebben te Portsmouth plaats gehad, bij het doen der salutschoten; door het springen van een stuk is een kanonier gedood en een ander de hand afgeslagen.

— Het verhooren buiten twijfel dat de heer O'Connell zich vermaant met de liberalen te doen, zoodat men weet, de verandering van een parlement op de zeldde grondslagen als het Kanadische parlement verlangen. Dit parlement zou te Londen zijn als

zingen houden en aan hetzelfde zonden al de kwestien de drie rijken rakende worden opgedragen. Doch er aan de zonden te Dublin een wetgevend orgaan worden nagelaten, welke zich tusschen de belangen van de koning en de bezig

De bevrijder heeft te dier zake eenen uitgebreiden brief aan de repeal-vereeniging geschreven; hij vermeent echter, dat men alvorens een bepaald besluit te nemen, behoort te wachten tot dat de heeren Gray-Porter en Smith O'Brien hunne denkbeelden over het federalistans ontwikkeld hebben. Dit kan niet lang meer aanloopen. Van het oogenblik af dat O'Connell deen weg inslaat, zal de Iersche beweging noodwendig een geheel nieuwe wending nemen.

— De *Pilote*, een Duitsech dagblad, verzekert dat koningin Victoria binnen drie weken eene reis naar Ierland gaat doen; indien het weder het veroorlooft.

— Volgens de *Times*, zou de reis van den keizer van Rusland naar Engeland, geen ander doel hebben gehad dan het sluiten van een handelsverdrag op de mildste grondslagen. Het is mogelijk echter komt ons dit berigt tamelijk opwaarschijnlijk voor.

— De jongste storm heeft op de Engelsche kust onderscheidene onheilen veroorzaakt. Te Londen waren reeds den 17 de namten van 12 schepen bekend, welke gedurende het onstuimige weder zijn verongelukt.

SPANJE

Men heeft thans uitvoerige berichten omtrent de plechtige opening der korten welke den 10 dezer te Madrid heeft plaats gehad. Ten half twee ure trad de koningin, door kommissien uit de beide wetgevende lichamen en hare staatsdames vooraf gegaan, de zaal binnen, waer de koninklijke tribune bevonden zich de koningin-moeder, de infante don Maria Louisa en de infant don Francisco de Paula. Nadat de koningin zich op den troon had geset, gezet, terwijl de zes ministers zich ter rechter en linkerzijde daarvan plaatsden, sprak H. M. met eene luide en duidelijke stem eene rede uit. De koningin zeide, dat zij meende haren geboortedag niet beter te kunnen vieren dan door de korten te openen. Zij sprak over de betrekkingen met de vreemde mogendheden, over de Turkebe ambassade, over de vroegere vrees voor een vredeverdrag met Marokko, en de door Spanje gemaakte krings-toernstingen om voldoening te omlangen; zij zeide dat Frankrijk en Engeland haar in die zaak goede tusschenkomst hadden aangeboden, welke door Spanje was aangenomen; dat Frankrijk zelf aldaar met de Marokkanen in oorlog is gegaan; dat Engeland een Spanje krachtig heeft ondersteund, en het verdrag verworpen, dat aan Spanje de gewenschte voldoening verschaft, H. M. kondigde vervolgens hervormingen in de konstitutie aan en noodigde de korten uit om zich hiernede spoedig bezig te houden; zij drong er op aan dat de konink met organieke wetten te bepalen.

Verder zeide zij, dat de korten zoudt met de materiële belangen des lands, van haar mandaat tot bezpanning en een goed bestuur, moeten bezig houden, welke zoudt grooten invloed op den vortspood des vort hebben. Zij sprak vervolgens van de noodzaakelijkheid om de openbare schulden te verminderen en het staatsbehoefte te hervormen; van het regt, de groote vort, die het maakte en de goede krachten, te openen, klaarde dat in het licht van de koninklijke zonden kunnen worden bewaard, zoudt de vort van den staat door in de vort bepalen. De koningin verhoede toen de aandacht op de marine, tot wier organisatie reeds maan-

... genomen waren en nog anderen voorbereid
... en besloot, medelijdig aldus:
... het bestuur der justitie verzoekt ook om
... tot eene grondige hervorming te geraken; de uit-
... saven der nieuwste wetboeken, wetboek der ver-
... sorderd is, sal tot grondslag dezer hervorming
... dienen, intusschen zal mijn gouvernement maat-
... regelen nemen om die gemakkelijk te maken. Al-
... des worden regelmaat en orde in bijna alle tusschen
... des bestuurs ingevoerd, en hoewel nog enkele
... hindernissen te hopen te komen, zijn Oken men
... hopen daarvan weldra gelukkige resultaten te zien,
... met de hulp der Goddelijke Voorzienigheid, met
... uwe geroefde medewerking, en bij de vranjige
... gesteldheid des lands dat door troebelen en ver-
... anderingen verstoord, Alrijg, hertoch, onder den
... invloed der wetten en onder de beschermende
... schaduw van den troon, rust en vrede te genieten."

Nadat de rede der koningin met groote oplet-
... tendheid was aangehoord, verklaarde de president
... van den raad, de korten van 1844 voor wettig
... geopend, waarop van alle kanten de kreten weer-
... geladen: *leve de koningin! leve de konstitutie!*
leve de vrijheid!

De dagbladen van Madrid beoordeelen de rede-
... voering der koningin zeer verschillend. De *Clau-*
sor Publico, en de *Eco del Comercio*, die de
... twee voornaamste verdedigers zijn der progressisti-
... sche partij, vinden ze zonder kleur, onbeduidend.
De *Castellano* die innig de partij van den generaal
... Narvaez aankleeft, is niet in tegendeel, de in de
... troonrede uitgedrukte beginselen toe, *El Globo* en
El Herald betrouwen niet, dat de regering ver-
... meent heeft, het stilzwijgen over de godsdienstige
... kwestien te moeten in acht nemen en dat zelfs de
... naam der geestelijkheid door de koningin niet is
... uitgesproken geworden. Alle weldenkende en ver-
... hoofs, mannen schillen, het leedwezen dier bladen
... deelen.

Sedert eenige dagen loopt te Madrid het ge-
... rucht, dat de ex-regent Espartero het plan gevormd
... heeft om zich aan het tegenwoordig bestuur in
... Spanje te onderwerpen.

Te Saragossa schijnen de vijanden der rege-
... ring wederom in de weer te zijn. Op onderschei-
... dene plaatsen in die stad moeten schotschrijven
... tegen Narvaez aangeplakt gevonden zijn. Intusschen
... bleven de militaire autoriteiten enige door de om-
... standigheden vereischte maatregelen van voorzorg
... nemen.

FRANKRIJK

De koning die den 15 ten 4 ure s namiddags
... van Calais was vertrokken, kwam twee uren later
... te Bolgne aan. Z. M. werd aldaar door de auto-
... ritieën opgewacht en de nationale garde was onder
... de wapenen. Na de troepen te hebben in oogen-
... schouw genomen, heeft de koning onder het aan-
... houdend gejuich der menigte, Bolgne verlaten.

Op drie mijlen afstand van die stad, ontmoette
... Z. M. de koningin welke hem te gemoet was ge-
... rezen; H. H. M. M. kwamen s morgens ten 4 ure
... op het kasteel van En aan. (Korresp.)

De hertog van Aumale is den 15 te Toulon
... aangekomen en zou s anderen daags zijne reis naar
... Parijs voortzetten.

Volgende sommige dagbladen zou s konings
... reis naar Engeland ten gevolge hebben, het sluiten
... van eenige diplomatische overeenkomst, ten doel
... hebbende om de vrellevende betrekkingen tus-
... schen de beide landen te verzekeren. Het meest
... algemeen gevoelen is, dat deze overeenkomst be-
... trekking heeft op de uitzending der fraktalen op
... het regt van visitatie.

De *Calignani's Messenger* verzekert, op grond
... van particuliere brieven, dat koningin Victoria en
... prins Albert aan Z. M. Lodewijk Philips beloofd

... hebben den in den loop van den aanstaande
... te Parijs een bezoek te komen, 1844. Het behel-
... den 17 moet op het kasteel van En aan mi-
... nisteraad hebben plaats gehad onder den voor-
... zitting des konings. Men heeft daer de heer Guizot
... om in die vergadering een uitvoerig ver-
... slag te doen van de bijzonderheden der reis naar
... Wiadser, en om zijne ambtgenooten kennis te ge-
... ven van de mondgesprekken welke hij met de mi-
... nisters van hare Britsche majesteit gehad heeft over
... de voornaamste tusschen de twee kabinetten aan-
... langige geschilpunten. Het is ook in die raads-
... vergadering, dat het nieuwe besluit van amnestie
... ten behoeve van den naar Engeland uitgeweken
... staatsmisdadigers moet geresolueerd worden.

De prins van Joinville is op dit oogenblik
... bezig met het opstellen van zijn verslag der expe-
... ditie, welke hij op de kust van Afrika heeft
... gekonstudeerd. Men meent te weten, dat de be-
... kendmaking van dit geschrift, zal plaats hebben
... met toestemming van den koning.

Men meent te Parijs dat de regering
... nens is het tijdstip van de bijeenroeping der
... kamers te vervroegen.

Onder de nationale garde van Paris girkleert
... thans een bereids met vrees af te teekeningen voor-
... den rekwest, houdende verzoek van de rehabilitatie
... der nagedachtenis van den maarschalk Ney.

Te Maubourquet, in het departement der Op-
... per-Pyreneen is den 10 dezer, door een jong land-
... man een heldenstuk bedreven, een veld van den
... kogelbandstaardig. Op de beestenmarkt was een
... stier los gebroken, als zekere vloog hij onder de
... menigte, alom schrik rondom zich verspreidende;
... reeds was er menig een zwaarder of lichter gewond,
... toen een kloek vlugjüngeling op hem toesprong
... om hem in zijne vaart te stuiten. De stier bleef
... een oogenblik verwonderd stilstaan, om den roeke-
... looze, die hem den weg versperde, aan te staren,
... maar sprong weldra, terwil met zijne achter-
... peeten, welken van stof in de lucht deed stijgen,
... het roodvlaamende oog en wit beschruiden
... mond, op zijne tegenpartij toe. De jongeling zijne
... koelbloedigheid behoudende, ontdook dien eersten
... schok, greep daarna den stier bij beide de horens
... en wierp hem neder, onder het daverend gejuich
... der menigte, die zulk eenen moed eene kracht
... en vlugheid niet genoeg wist te bewonderen.

NEDERLAND

S BOSCH, 21 oct. De *Staats Kourant* deelt het
... programma mede van het gewone ceremonieel waar-
... mede de vergadering der staten generaat op heden
... wordt geopend.

Een op gisteren verschenen buitengewoon
... nummer van de *Staats Kourant* behelst een ko-
... ninklijk besluit gedagteekend 18 dezer, waarbij de
... gelegenheid tot vrijwillige verwisseling van 5 en
... 4 per cents nationale schuld, op morgen s namid-
... dags ten drie ure wordt gesloten.

ZWOLLE, 17 oct. De doortochtige en hoog-
... waardige heer J. Zwijnen, bisschop van Gerra,
... enz., allergunstigst bekend als de insteller eener
... vereeniging van zusters van liefde te Tilburg, kwam
... gisteren avond hier ter stede aan. Het doel van
... de komst van Z. D. Hoogwaardigheid was, om het
... Liefdegesticht der R. K. gemeente in deze stad,
... van de leiding van zusters van liefde toevertrouwd,
... te bezoeien. Na het verlicht verhaardelijk besicht
... en deszelfs goede inrigting, hooglijk geprezen te
... hebben, is men heden morgen naar Tilburg terug-
... gereisd. (Overzigt)

De volgende vergelijking van de misdaden in de
... protestantsche en in de katholieke landen is een
... het Amerikaanse dagblad *Boston Pilot* ontleend:
... De volgende sprekende daadzaken, voor zoo
... ver Engeland en Schotland van de eene zijde, en het

... Franckrijk van de andere zijde, ge-
... wenscht wezenlijk de vandaen, onderscheidende heb-
... gedurende de laatste veertig jaren van de ge-
... vangenzettingen voor misdaden in Engeland op 17-
... maanden van 2,000 tot 21,000, terwijl in Schot-
... land vroegeren rijkdom had, de aanvang der 19de
... volking in Schotland die vermeerdering gedur-
... rende hetzelfde tijdsloop geweest van 80 tot 3,882,
... vlieënveertigmaal meer dan voor dat tijdstip, en
... vijftienwintigmaal meer dan de toeneming der be-
... volking. Het is inderdaad een schrikbarend ver-
... schijnsel dat die verbatende vermeerdering van mis-
... daden heeft kunnen plaatsgrijpen gedurende een
... bijna onafgebroken tijdperk van vrede, in weer-
... wil van de in de kriminele wetgeving gebrachte
... verbeteringen, en niettegenstaande de voorbeelde-
... looze pogingen om opvoeding en godsdienstige be-
... ginselen te verspreiden. Men verzekert tevens, dat
... het aantal misdaden in Engeland veertienmaal meer
... bedraagt dan in het Katholijke Frankrijk, en dat
... het getal der misdadigers die eene behoorlijke op-
... voeding hebben gehad, het dubbele is van dat van
... hen die er geene genoten hebben."

MENSELWERK.

Het voorlaatste nummer van de *Kath. Ned. Stemmen*
... bevat een opmerkelijk artikel, dat wij overnemen.
... Wij achten ons verplicht hetzelfde met eene enkele
... aanmerking te vergezellen, nopens de klagten,
... welke dat belangrijk artikel te regt maakt, over de
... houding der niet Katholijke bladen met betrekking
... tot de regten, die de Katholijken vorderen; voor-
... eerst, dat het *Utrechtsch Avondblad* opgehouden heeft
... zijnen liefdeloozen strijd te voeren, en daarenbo-
... ven dien zelf veroordeeld heeft. Ten andere, dat
... de *Arnhemse Kourant* bij verscheidene geleg-
... heden, de Katholijken onvriendelijkheid heeft aan den dag
... gelegd.

NEDERLAND.

Het kleine Nederland was eenmaal zedelijk groot
... magtig en rijk, rijk, in den waren zin des woords,
... door den welstand van deszelfs geheele bevolking.

Klein is nog de omtrek van Nederland; maar
... het heeft zijne morele grootheid verloren, magtig
... is het niet meer, omdat de gendragt, die alleen
... magt maakt, onherstelbaar verloren ging; rijk is
... het nog, maar de rijkdom is uitsluitend in eenige
... familiën overgebracht, de eertijds zoo bloeiende
... middenstand kwijnt, en de mindere standen, ver-
... armen hoe langer zoo meer!

Waarom is Nederland nog het onder-
... derland, maar zonder de grootheid?

Omdat het Nederland zich niet heeft
... weten te hoeden tegen den worm, die toen het
... nog moreel groot was, reeds aan den wortel dier
... grootheid kraagde, tegen eene oligarchische fak-
... tie, die zeds bij de wording der oude republiek
... ontstond, en zich immer achter het mom van
... godsdienstijver te verbergen wist, die tijdens de
... republiek de Katholijken vervolgde, van alle her-
... genlijke bedieningen uitsloot en als laaiden ge-
... handelde, terwijl men beweerde dat Nederland het
... klassieke land was van godsdienstige vrijheid en
... verdraagzaamheid!

De revolutie van 1795 maakte een einde aan
... dien gedrogtelijken staat, van zelden de principes
... van vrijheid en gelijkheid door de wet werden ge-
... proklameerd, maar de oligarchische faktie wist
... zich even behendig achter het mom der vrijheid,
... als vroeger onder het mom der religie te
... verbergen, zij wist de godsdienst goed onder den
... goeden en rechtsche naam te spelen, en in het Franckrijk ingelijfd met slach-
... heid voort te zetten, tot dat ze in 1813 een pro-
... visioneel gouvernement wist op te werpen, welk
... den prins van Oranje uit zijne ballingschap terug

